

**CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
ODJELJENJE ZA BANKARSTVO
SLUŽBA FRONT OFFICE**

Sarajevo, 28.12.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.12.2020. - 25.12.2020.

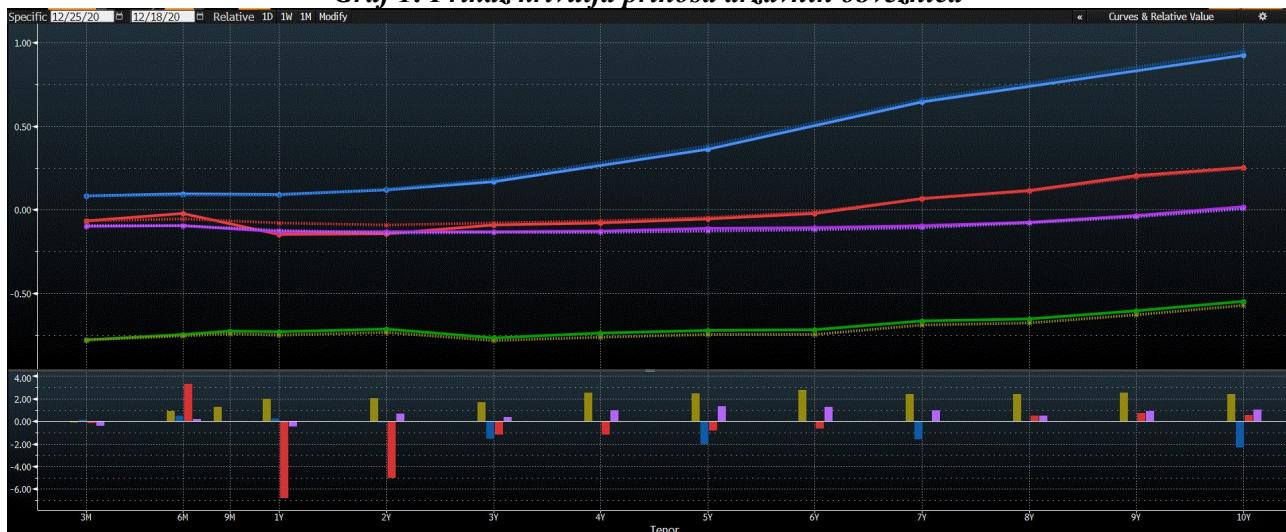
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20
2 godine	-0,73	- -0,71 ↗	0,12	- 0,12 →	-0,08	- -0,12 ↘	-0,12	- -0,13 ↘
5 godina	-0,74	- -0,72 ↗	0,38	- 0,36 ↘	-0,04	- -0,05 ↘	-0,12	- -0,11 ↗
10 godina	-0,57	- -0,55 ↗	0,95	- 0,92 ↘	0,25	- 0,26 ↗	0,01	- 0,02 ↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	18.12.20	- 25.12.20
3 mjeseca	-0,729	- -0,725 ↗
6 mjeseci	-0,756	- -0,745 ↗
1 godina	-0,725	- -0,707 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dne 25.12.2020. godine (pune linije) i 18.12.2020. godine (ispredane linije). Na donjem dijelu grafra je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tržišta u eurozoni su tokom protekle sedmice, uslijed božićnih praznika, u većini članica bila aktivna samo između ponedjeljka i srijede. Početkom sedmice evropski indeksi dionica su zabilježili oštar pad (Euro Stoxx 50 indeks -2,74%), kao odgovor finansijskih tržišta na nove restrikcije koje se uvode nakon pojave novog soja koronavirusa u Velikoj Britaniji. Ipak, u naredna dva dana evropski indeksi dionica su korigovani na više, a rast je zabilježen i kod prinosa državnih obveznica. Na povećani optimizam na finansijskim tržištimi najveći uticaj su imale vijesti da su se EU i Velika Britanija približile postizanju trgovinskog sporazuma. Ove vijesti su konačno i potvrđene uoči praznika u Evropi. U odnosu na prethodnu sedmicu, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su povećani za oko 2 bazna poena, dok je rast prinosa italijanskih obveznica iznosio između 4 i 6 baznih poena.

Prema Njemačkom institutu za istraživanje (DIW) drugi „teški lockdown“ koji je uveden zbog rasta broja zaraženih pogodiće ekonomiju Njemačke ove zime. Predviđa se da će GDP u posljednjem kvartalu ove godine zabilježiti pad od 1%. Prema istom istraživanju navodi se da, iako je ekonomija uspjela da povrati većinu onoga što je izgubljeno u prvom lockdownu iz marta, uvođenje novih restrikcija bi ponovo moglo da prouzrokuje ozbiljne troškove. Član UV ECB i predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je ranije izjavio da postoji očigledna potreba da ECB odgovori na slabije izglede koji su uslijedili zbog pandemije. Ipak, smatra da je od ključnog značaja da iznos državnih obveznica, koje se nalaze u vlasništvu ECB, ne postane previše velik.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	DEC	-17,3	-13,9
2.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	DEC	98,0	102,4
3.	Indeks poslovnog povjerenja – Italija	DEC	-	87,7
4.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	JAN	-7,6	-7,3
5.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	OKT	-	-6,5%
6.	GDP – Holandija (kvartalno) final.	III kvartal	7,7%	7,8%
7.	GDP – Španija (kvartalno) final.	III kvartal	16,7%	16,4%
8.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	OKT	-	-0,6%
9.	Stopa inflacije – Belgija	DEC	-	0,41%
10.	Stopa nezaposlenosti – Finska	NOV	-	6,9%
11.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	NOV	-	5,3%
				4,8%

SAD

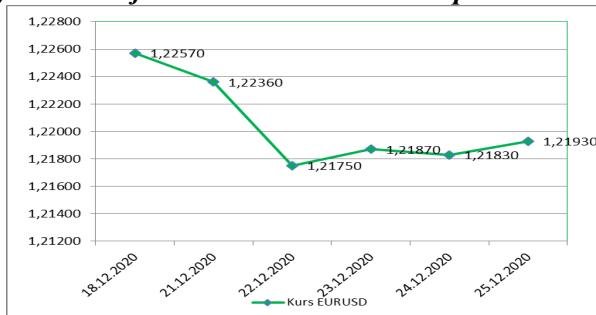
Protekla sedmica u SAD obilježena je nesuglasicama oko postizanja fiskalnog sporazuma. Početkom sedmice sporazum je postignut, međutim, predsjednik Trump je unio određenu zabunu oko konačnog odobravanja programa pomoći nakon što je zahtijevao promjene u legislativi koju je odborio Kongres, svega 24 sata ranije. Trump je zakon nazvao „sramotnim“ i istakao je da je pun „rasipnih i nepotrebnih“ stvari. Takođe, zahtijevao je da zakonodavci povećaju sumu podsticaja za većinu Amerikanaca sa, kako je nazvao „smiješno niskih“ 600 USD na 2.000 USD. Trump je istakao da traži od Kongresa da izmjeni zakon, te da dostavi odgovarajući, jer će naredna administracija morati usvojiti Covid paket podrške, a moguće, kako ističe, da će ta administracija biti on, pa će te aktivnosti i provesti. Narednog dana Pelosi je istakla da prihvata poziv predsjednika Trumpa da se suma pomoći poveća na 2.000 USD. Kongres se sastao u četvrtak, na Badnje veče, kako bi održao tzv. pro forma sesiju koja traje nekoliko minuta. Na toj sesiji plan je bio da Kongres predstavi zakon kojim će se osigurati 2.000 USD direktnih plaćanja, odnosno pomoći za američke porodice. Pored toga, predsjednik Trump je tokom protekle sedmice izjavio pred Kongresom da neće potpisati Zakon o nacionalnoj odbrani jer je u suprotnosti sa naporima njegove administracije da SAD stavi na prvo mjesto u nacionalnim i međunarodnim politikama sigurnosti.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) F	III kvartal	33,1%	33,4%
2.	Lična potrošnja F	III kvartal	40,6%	41,0%
3.	Povjerenje potrošača	DEC	97,0	88,6
4.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	NOV	-2,2%	-2,5%
5.	Prerađivački sektor Fed iz Ričmonda	DEC	11	19
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	18. dec	-	0,8%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	19. dec	880.000	803.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. dec	5.560.000	5.337.000
9.	PCE deflator (G/G)	NOV	1,2%	1,1%
10.	Povjerenje potrošača Univ. Mičigen F	DEC	81,1	80,7
				81,4

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,22570 na nivo od 1,21930.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Početkom protekle sedmice pojavile su se vijesti da se Velika Britanija i EU približavaju postizanju trgovinskog sporazuma. Konačno, u četvrtak prošle sedmice, nakon devet mjeseci stalnih pregovora, trgovinski sporazum je postignut. Posmatrajući neke specifičnosti sporazuma, ključno pitanje u srednjem roku jeste kako će se kompanije prilagoditi promjenama u trgovini koje će početi da važe od 1. januara naredne godine. Nedostatak pripremljenosti na ove promjene može imati negativan uticaj na prvi kvartal naredne godine, što u kombinaciji sa širenjem pandemije može pogoršati neželjene efekte. Ekonomisti sa Bloomberga smatraju da će u dugom roku vjerovatno Brexit, a ne pandemija, imati veći uticaj na ekonomsko usporeni. Kada je u pitanju transport robe, ključne tačke Brexit sporazuma podrazumijevaju:

- Trgovina između Velike Britanije i EU će od 1. januara biti bez carina i kvota. Ipak, uvoznici i izvoznici će se suočiti sa većim netarifnim barijerama, uključujući carinske i granične provjere kao i dodatne regulatorne i administrativne zahtjeve.
- Ova pravila uključuju i pravila o porijeklu robe, što znači da će kompanije morati dokazati da su proizvodi proizvedeni u Velikoj Britaniji ili u EU, prema međunarodnim pravilima o porijeklu robe, kako bi bili izuzeti od carina. Velika Britanija, takođe, više neće biti u mogućnosti da certifikuje robu za tržište EU, koja zahtijeva ocjenu usklađenosti. To znači da će kompanije morati dobiti dva puta certifikat ukoliko žele da prodaju robu u Velikoj Britaniji i u EU.
- Dobra strana jeste uzajamno priznavanje trgovinskih šema na osnovama povjerenja. To znači da će trgovci biti u mogućnosti da certifikuju porijeklo robe koju prodaju. Ovo će donekle umanjiti poremećaje, ali ih neće u potpunosti ukloniti.

Što se tiče usluga, finansijske usluge gube „pasoška prava“ koja su ranije imala za pristup finansijskom tržištu. Odluka EU o ekvivalenciji tek treba biti donesena. Profesionalne kvalifikacije neće automatski biti prepoznate od strane EU. To će kreirati određene prepreke za neke usluge poput usluga arhitekata ili inženjera, koji žele svoje usluge prodavati u EU.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period	
1.	Lloyds poslovni barometar	DEC	-	-4	-21
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	NOV	26,8	30,8	20,9
3.	GDP (Q/Q) F	III kvartal	15,5%	16,0%	15,5%
5.	GDP (G/G) F	III kvartal	-9,6%	-8,6%	-9,6%
4.	Lična potrošnja (G/G) F	III kvartal	18,3%	19,5%	18,3%
5.	Izvoz (G/G) F	III kvartal	5,1%	-0,4%	5,1%
6.	Uvoz (G/G) F	III kvartal	13,2%	11,7%	13,2%
7.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) F	III kvartal	8,8%	9,4%	8,8%
8.	Tekući račun (u mlrd GBP)	III kvartal	-11,7	-15,7	-11,9

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,90608 na nivo od 0,89978, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3523 na nivo od 1,3560.

JAPAN

Tokom protekle sedmice, Ministarstvo finansija Japana je objavilo vijest da je kabinet premijera odobrio nacrt rekordnog budžeta u vrijednosti od 1,03 biliona USD za narednu fiskalnu godinu, koja počinje u aprilu 2021. godine, s obzirom na to da kriza izazvana pandemijom dodatno ugrožava ionako nestabilne javne finansije. Godišnji budžet od 106,6 biliona JPY je takođe povećan i za izdvajanja za vojsku i socijalnu zaštitu. Budžet je povećan za 4% u odnosu na inicijalni nivo, što čini njegov rast devetu godinu zaredom, dok novi dug čini više od trećine prihoda. Takođe, saopšteno je da su sveukupni ekonomski uslovi i dalje ozbiljni pod uticajem pandemije izazvane Covid19. Vlasti su saopštile da se treća najveća svjetska ekonomija suočava sa pojačanim rizicima zbog ponovnog rasta broja zaraženih virusom Covid19, kako u zemlji tako i u inostranstvu, što vodi smanjenju ekonomskih izgleda, iako i dalje postoji nada u ekonomski oporavak.

Centralna banka je u oktobru zadržala postojeću monetarnu politiku zahvaljujući paketu mjera usmjerenih na ublažavanje krize za kompanije pogodene pandemijom Covid19. MPC BoJ je raspravljaо i o dugoročnom putu ka postizanju ciljane inflacije od 2%. Guverner BoJ Kuroda je tokom sedmice izjavio da nuspojave prolongiranih monetarnih olakšica treba da budu minimizirane, ali neće biti u fokusu naredne procjene politike BoJ. Takođe, Kuroda je ponovio da je glavni okvir monetarne politike kontrola krive prinosa i program kvantitativnih olakšica.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prodaja u supermarketima (G/G)	NOV	-	1,2% 2,8%
2.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	NOV	-	8,6% 8,0%
3.	Koincidirajući indeks F	OKT	-	89,4 89,4
4.	Vodeći indeks F	OKT	-	94,3 94,3
5.	Indeks ulaznih cijene usluga (G/G)	NOV	-0,6%	-0,6% -0,5%
6.	Stopa nezaposlenosti	NOV	3,1%	2,9% 3,1%
7.	Maloprodaja (G/G)	NOV	1,8%	0,7% 6,4%
8.	Indeks započetih kuća (G/G)	NOV	-4,9%	-3,7% -8,3%

JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 126,26 na nivo od 126,25. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 103,30 na nivo od 103,43.

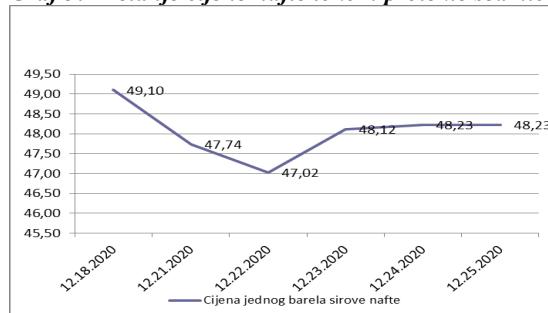
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 49,10 USD (40,06 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala blagu tendenciju pada. Ukoliko se posmatraju poslednje dvije sedmice, primjećuje se da je cijena nafte imala tendenciju rasta uglavnom pod uticajem optimizma vezano za vakcnu protiv Covid19, kao i pod uticajem očekivanog oporavka ekonomije nakon što otpočne masovno vakcinisanje. Međutim, kako su se početkom sedmice pojatile vijesti o novom soju virusa Covid19, došlo je do pada cijene nafte, posebno nakon što su pojačane mjere zatvaranja ekonomije u Velikoj Britaniji, što je kasnije pojačalo i restrikcije u Evropi. Ovakvo stanje ujedno je pojačalo i očekivanja slabijeg ekonomskog oporavka, što je dodatno pojačao silazne pritiske na cijenu nafte. Sredinom sedmice, nakon što je EIA objavila vijest da su zalihe nafte u SAD smanjene za 600.000 barela u sedmici koja je završila 18. decembra, došlo je do povećanja cijene ovog energenta. Do kraja sedmice, odnosno do četvrtka koji je bio posljednji dan trgovine naftom u protekloj sedmici zbog Božića, cijena nafte se održala na nivou od oko 48 USD po barelu. Postizanje sporazuma o Brexitu je imalo pozitivan efekat na rast cijene ovog energenta, jer je time izbjegnut haotičan završetak izlaska Velike Britanije iz EU koji je mogao da izazove i buduće neizvjesnosti na finansijskom tržištu.

Na zatvaranju tržišta u četvrtak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 48,23 USD (39,59 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 0,83%, što predstavlja osmi uzastopni sedmični rast cijene ovog energenta.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na ekstremnim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.881,35 USD (1.534,92 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala blagu tendenciju rasta. Početkom sedmice cijena ovog plemenitog metala je uglavnom bila pod uticajem zabrinutosti oko širenja pandemije, novog soja virusa korona u Velikoj Britaniji, napretka vezano za pitanje sporazuma o Brexitu, kao i pod uticajem pitanja koja se tiču fiskalnog paketa podrške u SAD. U takvim okolnostima cijena zlata je blago smanjena početkom sedmice. Do sredine sedmice, pod uticajem neizvjesnosti zbog novog soja koronavirusa, kao i pozitivne reakcije tržišta na dugoočekivani ekonomski stimulativni plan u SAD, došlo je do aprecijacije USD, a što je dovelo do nastavka pada cijene zlata. Od sredine sedmice cijena zlata je povećana, nakon što je predsjednik Trump objavio da zahtijeva dramatične promjene u paketu fiskalne podrške usmjereni ka prevazilaženju negativnih efekata pandemije Covid19. Rast cijene zlata je krajem sedmice nastavljen kako su objavljene vijesti u SAD o smanjenju lične potrošnje, ali i zbog povećanog broja zaraženih virusom Covid19. Pojedini analitičari očekuju da će zlato u 2021. godini i dalje služiti kao potencijalni hedžing pod uticajem zabrinutosti zbog agresivnih potrošnji vlada, ultraniskih prinosa na obveznice, kao i pojačanih cijena dionica koje podstiču dobra.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata iznosila je 1.883,46 USD (1.544,71 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena zlata je zabilježila sedmični rast od 0,11%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

